

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยประกอบไปด้วยสถาบันทางสังคมหลายสถาบัน แต่สถาบันที่มีความใกล้ชิดกับคนในสังคมมากที่สุดและเป็นสถาบันพื้นฐานของสังคม ก็คือ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และสถาบันพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะสถาบันพระพุทธศาสนานั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าประชาชนส่วนใหญ่ของสังคมไทยนั้นนับถือพระพุทธศาสนา ถือได้ว่าพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ฉะนั้น พระพุทธศาสนาจึงมีความเกี่ยวพันกับวิถีชีวิตของคนในชาติและยังแสดงถึงสัญลักษณ์แห่งความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ เป็นที่มาของวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี และการขัดเกลาทางสังคม ถ้าพิจารณาองค์ประกอบของพระพุทธศาสนานั้น ได้แก่ พระพุทธเจ้า พระธรรมคำสั่งสอน มีพระสงฆ์เป็นผู้เผยแผ่พระธรรมให้แก่อุบาสกอุบาสิกาหรือประชาชน ดังนั้นการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนา โดยมีวัดเป็นองค์กรทางศาสนาที่เป็นพื้นฐานของสังคมและพระภิกษุสงฆ์ กับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมแล้วจะเห็นได้ว่าไม่สามารถแยกออกจากกันได้^๑ วัดเป็นศูนย์กลางแห่งการรวมน้ำใจของบรรดาพุทธศาสนิกชน ทำหน้าที่ในการวางรากฐานความเจริญให้แก่สังคม ส่งเสริมความเป็นปึกแผ่น ความมั่นคงให้แก่สังคม ช่วยลดปัญหาสังคม ส่งเสริมประสิทธิภาพการควบคุมทางสังคม หรือกล่าวได้ว่าวัดเป็นศูนย์กลางของศาสนาและวัฒนธรรมที่ผู้คนใช้เป็นบรรทัดฐานในการดำเนินชีวิต และเป็นเอกลักษณ์ของสังคม ซึ่งจะพบได้จากการแสดงออกทางศิลปะ วรรณคดี คติธรรม ขนบธรรมเนียมจารีตประเพณี เป็นต้น

จะเห็นว่าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน วัดและพระสงฆ์ยังมีบทบาทเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนในสังคมตั้งแต่เกิดจนกระทั่งตาย พระสงฆ์นอกจากจะมีบทบาทเป็นผู้นำทางกิจกรรม เป็นผู้นำทางด้านจิตใจของคนในสังคมแล้ว พระสงฆ์ยังมีบทบาทต่อสังคมส่วนรวมในด้านต่างๆ มากมาย เช่น การพัฒนาสังคม การสังคมสงเคราะห์ สงเคราะห์ผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ที่ได้รับความลำบาก หรือกระทั่งการช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม^๒

จากสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของวัด ทำให้ประชาชนเสื่อมศรัทธาและหันหลังให้วัดเพิ่มมากขึ้น จากการสำรวจพบว่า วัดมีลักษณะและบทบาทเปลี่ยนไปจากเดิม ๕ ประการ คือ ประการที่หนึ่ง วัดเดิมเคยเป็นที่พำนักของพระภิกษุสามเณร กลายเป็นที่อยู่ของคฤหัสถ์มากกว่า ประการที่สอง วัดเดิมเคยเป็นที่บวชเรียนของลูกหลานในท้องถิ่น ก็กลายเป็นที่บวชของหนุ่มจากท้องถิ่นอื่น ซึ่งแม้

^๑พระมหานุกูลศักดิ์ จันทราลักษณ์, “ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการวัดของเจ้าอาวาสในจังหวัดมหาสารคาม”, รายงานการค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, (สาขาการศึกษานอกระบบ), มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๔, หน้า ๑.

^๒พระธรรมปิฎก, (ป.อ. ปยุตโต), การศึกษาเครื่องมือพัฒนาที่ยังต้องพัฒนา, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก, ๒๕๔๑), หน้า ๑๗.

อุปถัมภ์ก็ไม่รู้จักประวัติของผู้ขอบรรพชาอุปสมบทมาก่อน นับเป็นจุดอันตรายจุดหนึ่งต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา ประการที่สาม วัดซึ่งเคยเป็นสถานที่บำเพ็ญกุศลของชาวบ้านตามแบบลัทธิเถรวาท ก็ได้ถูกเปลี่ยนให้มีสภาพคล้ายๆกับโรงพระ ตามแบบมหายานในต่างประเทศไปเป็นจำนวนมาก ประการที่สี่ วัดซึ่งเคยเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด ร่มรื่น เป็นสิ่งดึงดูดใจชาวบ้านให้เข้าไปพักผ่อนหย่อนใจ ก็กลายเป็นวัดที่ขาดระเบียบ สกปรก ขาดความร่มรื่น ทำให้ประชาชนไม่ศรัทธาและไม่อยากเข้าวัด ประการที่ห้า วัดซึ่งเคยเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมทางสังคมที่พึงปรารถนา ก็กลายเป็นแหล่งอบายมุข ถ้าหากพระสงฆ์ในประเทศ ซึ่งมีจำนวนมากมีความรู้ความเข้าใจว่า การพัฒนาที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาคน ก็จะได้ช่วยกันชี้แจงให้ประชาชนและผู้นำประเทศเข้าใจ เพราะพระสงฆ์มีโอกาสพบปะสนทนากับคนทุกระดับ และวัดเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งของสังคม ทั้งที่ดิน สิ่งก่อสร้าง ศาสนสถาน บุคลากร เงิน ศรัทธา จะมีการบริหารจัดการอย่างไร จึงจะทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สังคม ตามอุดมการณ์ทางพระพุทธศาสนา สภาพปัญหาของวัดและพระสงฆ์ คือผู้เข้ามาบวชในปัจจุบันมิได้มีการเลือกสรรขาดความพิถีพิถัน บางรูปมุ่งบวชตามประเพณี มิได้ศึกษาเล่าเรียนพระธรรมวินัยอย่างแท้จริง จึงทำผิดวินัยหลายๆ อย่าง การวางตัวของพระไม่เหมาะสมขาดความสำรวม บางวัดมุ่งพัฒนาวัดอาคารสถานที่ มากกว่าพัฒนาวัดมากกว่าการศึกษา หรือมากกว่าการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน^๓

ผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ทำให้สังคมไทยในปัจจุบันเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางด้านเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาประเทศมุ่งเน้นการพัฒนาความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนเป็นสังคมเมือง ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันของคนในชุมชนในสังคม เปลี่ยนไปเป็นต่างคนต่างอยู่เป็นสังคมบริโภคนิยม ความเสื่อมถอยทางศีลธรรม จริยธรรมมีมากขึ้นและขาดศรัทธาในพระพุทธศาสนา วิถีชีวิตของคนไทยเริ่มห่างไกลจากวัดมากขึ้นทุกทีเป็นปัญหาสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ^๔ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับพระพุทธศาสนาที่สังเกตได้จากปรากฏการณ์ทางสังคมไทยหลายประการ เช่น ผู้เข้าวัดส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ วัยรุ่นหนุ่มสาวไม่นิยมเข้าวัด อันเนื่องมาจากสาเหตุคือ พระภิกษุบางส่วนกระทำผิดหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา และปฏิบัติตนไม่ก่อให้เกิดศรัทธาต่อประชาชน มีการสร้างโบสถ์วิหารเกินความจำเป็น วัดบางวัดอาศัยกลวิธีในวงการธุรกิจดึงดูดให้คนยินยอมบริจาคทรัพย์ เพื่อตอบแทนทางวัตถุเป็นสำคัญ

ปัญหาในการรักษาประเพณีวัฒนธรรมคือ ทางวัดหรือคณะสงฆ์ให้ความรู้ทางด้านนี้ไม่พอเพียงทำให้ประชาชนโดยเฉพาะเยาวชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเพณีวัฒนธรรมกันน้อยมาก บางครั้งบางเวลาทำให้ประเพณีวัฒนธรรมสูญหายหรือเลอะเลือนไป ประเพณีว่าโดยส่วนรวมเป็นสิ่งที่มีการปฏิบัติถ่ายทอดสืบต่อกันเรื่อยมา หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเป็นมรดกแห่งสังคม ซึ่งอนุชนคนรุ่นหลังได้รับช่วงสืบทอดจากบรรพบุรุษของตนให้เจริญงอกงาม โดยเฉพาะความเจริญงอกงามทางด้านจิตใจ ผู้คนจึงมีความสมัคสมานสามัคคีพร้อมใจกันปฏิบัติและรักษาไว้ซึ่งประเพณีแห่งตน

^๓กรมการศาสนา, คู่มือพระสังฆาธิการว่าด้วยพระราชบัญญัติกฎระเบียบและคำสั่งของคณะสงฆ์, (กรุงเทพมหานคร : กองแผนงาน, ๒๕๔๒), หน้า ๑๓๔-๑๓๕.

^๔ประเวศ วะสี, “พระสงฆ์กับการรู้เท่าทันสังคม” หลักการบริหารจัดการวัดในยุคโลกาภิวัตน์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, ๒๕๔๕), หน้า ๔๑.

ในทางตรงกันข้ามหากสมาชิกของสังคมละเลย หรือไม่สนใจที่จะปฏิบัติหรือรักษาประเพณีแห่งตนไว้ ก็ย่อมแสดงให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมทางจิตใจของสมาชิกของสังคมนั้น

ความเชื่อและการปฏิบัติตามประเพณีนิยมของคนไทย ที่เคยมีตั้งแต่ครั้งโบราณกาลอาจไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและสรรพสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเจริญทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ อาจทำให้ประเพณีบางอย่างที่ขาดเหตุผลในทางวิทยาศาสตร์กลายเป็นสิ่งล้าสมัยไป นอกจากนั้นสภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวยในการที่จะให้เกิดความเคร่งครัดในการยึดมั่นในขนบประเพณี เพราะปัจจุบันนี้คนเราราคาสรรพสิ่งทั้งหลายเป็นเงินเป็นทองกันไปหมด นอกจากนั้นสภาวะทางสังคมที่เต็มไปด้วยการแข่งขันและความตึงเครียดของอารมณ์ เป็นปัจจัยสำคัญกระตุ้นให้คนเรามุ่งถึงความสะดวกสบายเป็นหลัก การสำคัญในการดำเนินชีวิตในสังคม จนกระทั่งไม่ค่อยได้คำนึงถึงระเบียบประเพณีอันดีงามหลายอย่างหลายประการที่บรรพบุรุษของตนได้สร้างไว้สะสมไว้ เพราะฉะนั้นจึงสรุปกล่าวโดยทั่วไปว่า สิ่งที่เคยทนต่อการพิสูจน์ สิ่งที่ดีงามและเป็นประโยชน์อย่างแท้จริง ตลอดจนสิ่งที่เหมาะสมแก่กาลสมัยเท่านั้นจึงจะสามารถรักษาไว้และคงอยู่ได้ มิฉะนั้น จะต้องมีการปรับปรุงหรืออาจถึงกับต้องสูญเสียไป ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าคิดและเสียดายเป็นอย่างยิ่ง

ดังนั้นผู้ศึกษา จึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนและพัฒนาบทบาทของวัด และพระสงฆ์ในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป ทั้งยังเป็นการศึกษาเพื่อนำไปวางแผนพัฒนาบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในโรงเรียนอื่นๆ อีกด้วย

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อบทบาทของวัดในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบ บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ ระดับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ เปรียบเทียบบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

๑.๓.๓ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มีอะไรบ้าง

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยเรื่อง บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาตามแนวความคิดเห็นของนักเรียนทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วย ๑) ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง ๒) ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม ๓) ด้านการสร้างความปลอดภัยในศรัทธา ๔) ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม^๕

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนเทศบาลศรีพนมมาศพิทยากร อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานะทางครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรม

๒. ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อบทบาทของวัดในการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชนในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ทั้ง ๔ ด้าน ประกอบด้วย

- ๑) ด้านการสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง
- ๒) ด้านการส่งเสริมศีลธรรมจริยธรรม
- ๓) ด้านการสร้างความปลอดภัยในศรัทธา
- ๔) ด้านการส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากรคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาลศรีพนมมาศพิทยากร อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน ๒๕๐ คน^๖

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้ศึกษาได้กำหนดพื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนเทศบาลศรีพนมมาศพิทยากร อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ระดับชั้นมัธยมศึกษา

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ขอบเขตระยะเวลาในการวิจัย เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ รวมระยะเวลา ๕ เดือน

^๕คุณ โทษณ์, พุทธศาสนากับสังคมและวัฒนธรรมไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไอ.เอส. พรินตติ้งเฮาส์, ๒๕๔๕), หน้า ๒๙.

^๖ฝ่ายทะเบียนและวัดผล, ฐานข้อมูลโรงเรียนเทศบาลศรีพนมมาศพิทยากร อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์, ๒๕๕๘.

๑.๕ สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๒ นักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๓ นักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๔ นักเรียนที่มีสถานะครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ ๕ นักเรียนที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ด้วยการพูดการเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้นเป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น

นักเรียน หมายถึง นักเรียนในโรงเรียนเทศบาลศรีพนมมาศพิทยากร

บทบาท หมายถึง การกระทำหรือพฤติกรรมการแสดงออก ที่ได้แสดงออกในฐานะเป็นผู้รับผิดชอบในบทบาทนั้นๆ

วัด หมายถึง สถานที่พำนักอาศัยของพระสงฆ์ในทางพุทธศาสนา ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ หมายถึง พระที่พำนักอยู่ในวัดใหม่เชียงแสน ตำบลฝายหลวง อำเภอฝาง จังหวัดอุดรธานี

บทบาทของวัด หมายถึง การแสดงพฤติกรรมและการทำหน้าที่ตามฐานะตำแหน่งที่ครองอยู่ และแสดงพฤติกรรมตามหน้าที่ตามฐานะตำแหน่งที่ตนครองอยู่ของพระสงฆ์ที่มีต่อชุมชน โดยไม่ขัดกับพระธรรมวินัย ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง บทบาทของวัดใหม่เชียงแสน

การส่งเสริม หมายถึง การให้ความสำคัญและการขยายขอบเขตในกิจกรรมให้ดี มีคุณภาพอย่างสมบูรณ์ขึ้นด้วยปัจจัยต่างๆ เช่น ความรู้ โอกาสและกำลังใจ เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่มีความเป็นไปได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถจะดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มั่นคงและยั่งยืน

ประเพณี หมายถึง ความประพฤติที่หมู่ชนยึดถือเป็นแบบแผนกันมาอย่างเดียวกัน และสืบทอดกันมาอย่างยาวนาน หากใครในหมู่นั้นประพฤติออกนอกแบบถือว่า ปฏิบัติผิดตามหลักประเพณี หรือผิดจารีตประเพณีของสังคมไทย

วัฒนธรรม หมายถึง ความเจริญงอกงามที่มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง เช่น เรื่องความคิด ความรู้สึก และความเชื่อ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นวัฒนธรรม โดยสามารถเห็นได้จากพฤติกรรมในวิถีชีวิตและสังคม

เยาวชน หมายถึง บุคคลที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือที่มีอายุไม่ถึง ๒๐ ปี ต้องอยู่ในความปกครองของบิดามารดา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนเทศบาลศรีพนมมาศพิทยากร อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน หมายถึง การทำหน้าที่ของพระสงฆ์ซึ่งเป็นบุคลากรของวัดในการอบรมสั่งสอน หรืออบรมบ่มนิสัยเพื่อก่อให้เกิดความรู้ในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทำให้เกิดคุณธรรมความดีขึ้นในจิตใจของเยาวชนหรือนักเรียน โดยยึดถือแบบแผนหรือหลักปฏิบัติตามจารีตประเพณีและวัฒนธรรมของสังคมไทย ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ทั้ง ๔ ด้าน คือ

๑) การสร้างค่านิยมที่ถูกต้อง หมายถึง การสนับสนุนให้เกิดธรรมที่เป็นคุณงามความดีอันเป็นกรอบและกฎเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมโดยรวม เช่น การประพฤติปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีล เบญจธรรม

๒) การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การถ่ายทอดความรู้ในพระพุทธศาสนาให้แก่นักเรียน ให้มีความรู้และสามารถนำหลักคุณธรรมคุณความดี (ศีลธรรม) ไปประพฤติปฏิบัติจนก่อให้เกิดความสุขในชีวิตและสังคมแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมอันได้แก่ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความกตัญญูกตเวที ความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัด และรู้จักอ่อนน้อมถ่อมตน

๓) การสร้างความเลื่อมใสศรัทธา หมายถึง การที่พระสงฆ์ให้การอบรมหรือการสร้าง ความเปลี่ยนแปลงทางด้านทัศนคติ ความเชื่อที่ถูกต้องไปประพฤติปฏิบัติจนก่อให้เกิดความสุขในชีวิตและสังคมแสดงออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรมอันได้แก่ มารยาทในการไหว้ มารยาทในการพูด มารยาทในการนั่ง มารยาทในการเดิน เป็นต้น

๔) การส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรม หมายถึง การที่พระสงฆ์ถ่ายทอดความรู้ ด้านความประพฤติที่ซนหมั่นอยู่ในที่แห่งหนึ่ง ถือแบบแผนกันมาอย่างเดียวกัน และสืบทอดกันมานานในพระพุทธศาสนา แก่นักเรียนให้มีความรู้และสามารถนำหลักคุณธรรม มาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้ดีขึ้น

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑.๗.๑ ทำให้ทราบบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๗.๒ ทำให้รู้และเข้าใจผลการเปรียบเทียบบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ทำให้รู้ถึงข้อเสนอแนะแนวทางในบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๑.๗.๔ ทำให้รู้แนวผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการวิจัยเรื่องบทบาทของวัดที่มีต่อการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมแก่เยาวชน ในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์